

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Prouinciæ concilium sextò habet. Translationem corporum S. Simpliciani,
aliorumque beatorum celebrat. cap. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

movit sanctorum Cirini, Naboris, & Basilidis; quæ in altari sancti Celsi in capite sinistrae navis, ut appellant, posito, recondita erant: quod altare, ob minime congruum locum tollendum erat. celebritatem, pompamve eius rei nullam instituendam censuit; cum pauca tantum ossa, ante conspexisset. ea priuatim reposita sunt, mox in aptiorem locum referenda. Consuetum eius anni tempus dabat Carolus ecclesiis dioecesis suæ lustrandis: cum ad venerandas sancti Eusebii eius vrbis Episcopi reliquias, Vercellas venit: quarum translationem Ioannes Franciscus eius successor parabat longe celeberrimam; ob insignem optimi sacerdotis, & patroni difficillimo Ecclesiæ tempore præstitam pietatem, constantiam, animique magnitudinem: quæ translatio tamen quibusdam impedimentis dilata, numquam habita est. nam Ioannes Franciscus sanctæ Sedis Apostolicæ internūcius, apud exterarum nationum moratus est usque ad mortem. Vercellis Carolus Masinum profectus est ad Carolum Emanuelem novum Sabaudia Ducem: decesserat enim ante menses circiter decem eius pater. Carolus autem per Franciscum Adornum tantummodo filium consolatus, paternisque admonitionibus profectus, adhuc eum non viderat. tunc vero libenter sumpsit oblatum tempus; ut adolescentem iam etiam ad omnem regiam virtutem, pietatemque incitatum, pro suo eximio amore; pro patris fiducia, & spe; pro ipsius studio; deditaque admodum voluntate, coram confirmaret; & consilii, præceptisque suis quantum posset, adiuveret. Adueniens princeps passus amplius ducentos pedes obitâ processit. Tum Caroli sermonum, actionumque fructu maxime lætatus; vehementer etiam ab eo petiit, ut Taurinum ad viendam iterum Sindonem redire vellet. quo profectus Carolus, in longin-

Pars III.

quiores inde suæ dioecesis partes discessit. atque ad Virginis sacra natalitia Mediolanum reuersus; Reginae Hispaniarum antea mortuæ, non animæ solum funebribus officiis, sacrificiisque summo splendore in ecclesia maiore celebratis, suffragatus est; sed laudibus quoque satis ornata concione habita, quæ edita est, tantum tribuit, quantum eius præclara virtus deposcebat.

Duo Carolus instituit primis in sequentis anni M. D. LXXXII. mensibus ad populi sui disciplinam, salutemque valde vtilia, sibi que admodum iucunda. primò quidem festos dies integre tutatus est, non solum a ludis equestribus; sed etiam a personis, & laruis; quod antea factum non erat. hunc virtutis progressum, quæ fuit, nõ dicam populi; is enim semper obtemperasset; sed principum etiam virorum obseruantia; facile consecutus est; cum suum de spectaculis edictum ad id genus quoque pertinere tantum declarasset. Deinde cum ad sanctos illos dies ventum esset, quibus Eucharistia christiano cuique canonicis sanctionibus sumenda est: præcipua cura, diligentiaque inquiri iussit; qui publice in-christianam disciplinam peccarent; ut eos ad sacramentum admitti minime permetteret. quæ res ad animas erigendas, quæ sordidæ iaceret, magnopere valuit. multi enim, si non immortalis sacramenti beneficio; saltem notæ, infamiaeque timore permoti; & ea necessitate etiam adiuti; ex publicis malis, offensionibusque tamquam è luto emerferunt. & sacri homines, siue ad confessiones audientias, siue ad regendas parochias delicti; quorum negligentia, vel infirmitate vitia sæpius aluntur; à Carolo grauius moniti, quod certorum hominum publica, vel etiam inueterata peccata, sicut ipse reperiebat inquirendo tolerarent; ad officium suum, grauisimum quidem, maximi que

Provinciæ
concilium
sexto ha-
bet. Tran-
slationem
corporum
S. Simpli-
ciani, alio-
rumque be-
torum ce-
lebrat.
CAP. IX.

K k mo-

momenti redditi sunt attentiores. in ea causa fuerunt primarij quidam; qui posthabita salutis, & exultationis quoque cura; turpem, & contaminatam vitam agebant: qui quidem summa omnium bonorum approbatione, libere fuerunt a Carolo correcti. Post Pascha vero duas illustres actiones sibi obeundas parauerat: sextum prouinciae concilium; & pulcherrimam sacrarum reliquiarum translationem. Ac translationem quidem; cum antea posset haberi; reiecit in illud tempus; ut Episcoporum conuentu magnificentior euaderet. nam superiore anno monachi Casinenses ecclesiam; praesens quidem temporibus Mariae; ceterisque beatis Virginibus dicatam; postea vero sancti Simpliciani nomine appellatam; instauraturi; altaris locum alium designarunt: quod mouendum cum esset; mouendae necessarium erant reliquiae; quas continebat. Carolus igitur; cuius auctoritate id faciendum erat; eo venit III. Cal. Aprilis inuenimus arcas plumbeas; una Sisinii; Martirii; & Alexandrini martyrum; & item sancti Benigni Archiepiscopi Mediolanensis ossa habebat: caput tamen unum; quod Benigni fuisse creditum est: martyrum vero capita Tridenti fuisse relicta; unde ea corpora transportata fuerant; credibile videtur: quin etiam non pauca eorum ossa deesse animaduertimus. Capsa altera duorum beatorum Praesulum itidem Mediolanensium ossa continebat; Ampelii; & eius; quem hilare admodum; & qua possum ueneratione commemoro; Geruntii: traditur enim ex familia fuisse; cui a Basili ca Petri nomen est. In tertia; Sancti Simpliciani itidem Mediolanensis Archiepiscopi ossa; & ex omnibus pulcherrimum caput; condita erant. Ex capsae; quemadmodum inscriptum erat; & senes quidam memoria tenebant; eo loco condita fuerant anno salutis M. D. X. V. II. quo anno mona-

chi ecclesiam obtinuerant: alia quoque ossa ibi sunt reperta; quae Sancti Antonini itidem Archiepiscopi fuisse existimata sunt; in illa enim ecclesia ea esse; memoria proditum est; neque alius eorum demonstratur locus. Capsae rursus clausae in ecclesiae facello collocatae sunt; donec rite transferri; & constituto loco recondi possent. Habuerat igitur Carolus Episcoporum suorum concilium; in quo praeter consueta ornamenta; ad magnificentiam ecclesiasticam comparata; tunc primum in loco ubi Episcopi congregabantur; imagines sanctorum; qui ut patroni ab singulis ecclesiis prouinciae inuocantur; apponi iussit. Plura de more variis de rebus; ad disciplinam ecclesiasticam restituendam; decreta fuerant; quamquam paruo satis volumine. continenter vero ad translationem ventum est; V. I. Cal. Iunii; die dominico post Ascensionis solennia; quae uno fere Simpliciani nomine ubique promulgata est; quia illi praecipue honos habebatur; propterea quod non sanctitate solum; sed doctrina quoque; praestantissimus vir ille fuit; quamuis nulla eius scripta extant: & quod plurimi faciendum videtur; non solum a Sancto Augustino valde obseruatus; sed ab ipso etiam S. Ambrosio patris loco habitus est. omnium; quae Mediolani quidem celebratae sunt; ornatissima; apparatusque; haec translatio fuit. praeter concilii Episcopos; alii quoque multi; in primis vero Gabriel Paleotus Cardinalis; affuere. litterae ad uniuersam prouinciam datae; quibus omnium pietas erga beatos; optimosque illos Ecclesiae Mediolanensis patres; in primisque erga illum quodammodo patrum ipsorum patrem; excitabatur. libelli psalmorum; precepcionumque editi; cum hymnis multis; carminibusque; tunc ad beatorum illorum honorem Mediolani; Romaeque compositis. ieiunium quartae; sextaeque feriae; tum sabbato quoque; pra-

precedente hebdomada passim seruatim pluribus ante diebus in tota provincia, festus campanarum sonus. pridie diei translationis, nocturna lumina ad publicę lætitię maius indicium ex vnaquaque domo prolata. qua sacra reliquię portandę erant, ad passuum millia circiter quattuor, egregius viarum apparatus. peristylia pluribus locis, portęque triumphales ad Archiepiscopale palatium, omnium Antistitiũ Mediolanensium, quotquot vniquam fuerunt, imagines affixę. insignis porta ad locum, vbi ciuitatis consilium haberi solet; cum victoria depicta, quam Mediolanenses olim, trium martyrum illorum auxilio, contra Fridericum Imperatorem pugnares sunt consecuti. vbique vero ęlogia, & inscriptiones ad sanctorũ illorum, ipsiusque sanctorum creatoris honorem posita. Clerus vniuersus cum splendidiorib. indumentis, cereis que; qui etiam longe ex vicis, & castellis ad duodecim millia passuum conuenerat: post illum Episcopi: deinde reliqui, quas in quattuor feretra distributa ferebant Abbates Cassinenses, sacris indumentis, mitraque insigniti. Simpliciani vero caput argenteo capite inclusum duo Cardinales, duoque Episcopi portabant. cerei maximi vtrinque accensi. super singulas arcas vmbracula a viris honestissimis sustentata. tanta conuenit multitudo, vt vię circiter millia passuum decem ab vrbe plena: conspicerentur. at ex multis quoque provincię partibus plurimi aduenerunt. vt tot, tantisque rebus accedentibus, ea celebritas longe maxima sit effecta. Carolus sacris feretris ad eandem ecclesiam relatis, pontificale sacrum fecit, & in eo concionatus est: idque ea facie, quod a multis est obseruatum, vt si portando, & impetum multitudinis, quę videndi, tangendi que; causa tota via concurrebat, per multas horas sustinendo; nihil laboris sensisset; cum alii tamen Pręsu-

les vultu satis manifeste defatigationem non mediocrem prę se ferrent. In ędibus monachorum, vt commoditatis gratia constitutum erat, Pręsules mansere: sed priusquam ipsi accumberent, duodecim pauperibus accumbentibus stantes ministrarunt; interrim eos salutaribus verbis cohortantes; spiritualeque cibum corporeo adiungentes. Cum denique ipsi quoque cibum caperent, eumque minore, quã pauperibus suppeditatum fuerat, copia, ex prouincialis decreti moderatione: venia, Carolus inquit, dari potuit inopum gratia, si pręscriptum cibi modum transuimus; nostri verõ causa, non item.

Post concilii, translationis que; labores ę sacrorum munerum, operum que; functiones obeundę Carolo inciderrunt; quas, ad eius virtutem ante oculos ponendam, ordine semel recensere, non alienum puto: vnde fieri facile poterit reliqui temporis coniectura: nam frequenter sese offerunt, si persequi vellemus, huiusmodi continuationes. statim igitur occurrerunt triduana supplicationes illę, quas excellenti cultu, præcipuoque labore corporis Ambrosiana celebrat Ecclesia. nam a nocte fere media, duodecim ipsas horas, atque amplius singulis diebus continuantur; dum per ecclesias ex antiquo ritu, intra, extraque vrbis moenia vniuersus clerus sacris precibus insistit: has neque ob superiores labores, neque ob id, quod Cardinalem, aliosque Episcopos hospites domi haberet, omisit Carolus; sed nocte post translationem proxima, sumpto vix duarum horarum spatio ad somnum capiendum, affuit in maiore ecclesia, ad sacrũ cinerem capitibus omnium qui conuenerant, more maiorũ imponendum. supplicationum deinceps totũ triduum, pane, & aqua tantummodo se reficiens, religiosissime coluit. Primo die cum ex tam longa via redisset; quietis loco, illud addi-

Transfere corpus S. Iob. boni. Synodum diocesis habet. rursus in Taurinos, deinde Romam proficiscitur. CAP. III.